

Israëlavond op 14 oktober. De spreker, ds. H. Vreekamp, is hervormd predikant voor Kerk en Israël geweest. Mede vanuit die kennis hield hij een gloedvol betoog over het onderwerp: De verbondenheid van christenen met Israël. Er was een grote belangstelling, de extra aangesleepte stoelen konden maar moeilijk een plaats vinden. Als eerste zette ds. Vreekamp de avond in plaats en tijd. We zijn in Veenendaal waar ooit een synagoge functioneerde. Maar door WO II was het aantal Joodse ingezetenen zo sterk gedaald en nam in de jaren daarna zo ver af, dat de synagoge in 1967 gesloten moest worden. Het Minjan van tien joodse mannen werd niet meer gehaald. De datum van vandaag (14 oktober) is op de joodse kalender de 1' Chesjwan, net na de eerste maand van de joodse kalender Tisrie. Het jaar begint met de herfst. Genesis zegt: het was avond geweest en het was morgen geweest. Zo begint ook het nieuwe jaar met de herfst, als het donker wordt. En zo begint ook de Sjabbat vrijdagavond als het donker wordt en duurt tot zaterdagavond als het donker wordt. Jom Kipoer is de Grote Verzoendag. Deze dag eten de Joden niet en drinken niet, naast al de gebeden en andere rituelen. Deze dag duurt 25 uur; ze beginnen die dag een half uur eerder en beëindigen die een half uur later om zeker te zijn dat ze God niet te kort doen. Hij miste dit feest in de kerk. Veertien dagen later wordt het Loofhutenfeest of Soekot gevierd. Ook dit feest missen we in de kerk. Dit vond ds. Vreekamp jammer. Hij pleitte er niet voor om het feest te gaan vieren, maar wel om er aandacht aan te geven. Het paasfeest vieren we wel. Dat vieren de Joden op 15 Nisan, op onze kalender in april. Dat is precies midden in de Joodse maand; maanden die gelijk lopen met de maanloop. Midden in de maand is het volle maan, dat is praktisch met een feest, zeker in die tijd toen er nauwelijks kunstlicht was. Ds. Vreekamp sprak ook over de kerkorde. Art.1: Delend in de door Israël geschonken verwachting... We moeten dus delen; we kunnen niet op eigen benen, eigenlijk op één been staan! En art.7: De kerk is geroepen gestalte te geven aan haar onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël. Onopgeefbaar; in gezondheid en ziekte, in dood en leven... altijd, eeuwig. Wij kunnen dus geen voorwaarden stellen! Onopgeefbaar, eenzijdig. Veel mensen voelen zich nog steeds de vervangers van de Joden. De wereldkerk leeft nog steeds in de vervangingstheologie. Dat is erg! Het joodse volk blijft het joodse volk! Daarenboven; als God niet trouw blijft aan Zijn volk, welke hoop zouden wij dan hebben? Het antisemitisme neemt weer toe. B.v is rabbijn Jacobs in Nederland niet meer veilig op straat. Hij werd kortgeleden hier in Veenendaal bespuwd door enkele jongelui. Waarom is er antisemitisme? Er wordt wel gezegd dat de haat tegen Joden indirect de haat is tegen de God van de Joden. Met heidense goden kun je onderhandelen, je eigen waarde laten gelden. Met God niet. Europa is verplicht tot het Christendom onder Karel V; dat wrekt zich nu nog. De staat Israël: daar zijn we tegen!? Maar onze Heere, Jezus Christus, was zelf een Jood! En de eerste Christenen waren ook Joden. Pas in Handelingen 10 komt Cornelius erbij als eerste bekende heiden. In de 4e eeuw na Chr. kwam de grote scheiding tussen kerk en synagoge en werd de zondag ingevoerd. Vanaf toen kwamen er veel heidense invloeden in de kerk. Deze komen ook naar voren in de namen van de dagen van de week: ZONdag van de zongod, MAANdag van de maangod, DINSDag van Diana, WOensdag van Wodan, DONderdag van Donar, Vrijdag van Frija, Zaterdag van Saturnus. En het midwinterfeest Kerst...

Ds. Vreekamp was betrokken bij het tot stand komen van deze kerkorde. Hij benadrukte dat we het gesprek met Israël moeten zoeken. Maak het gesprek niet direct tot evangelisatie. De Geest overtuigt. Hij sprak zijn waardering uit voor mensen die een studie Hebreeuws volgen. Dat kan helpen om hen beter te kunnen verstaan. Als laatste noemde ds. Vreekamp nog dat het Loofhutenfeest ook aangeeft dat God onder ons heeft gewoond; een betere vertaling zou zijn: gekampeerd. Ook Openbaring geeft aan: God zal zijn tent opslaan en bij ons wonen.

Dit is maar een klein deel van de besproken onderwerpen en heel kort weergegeven. De Israëlcommissie zal deze spreker nog graag een keer uitnodigen. Namens de Commissie Kerk en Israël,

Hans Houtman